

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna štev. 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, št. Peterska vojašnica. Telefon štev. 30-40.

Poročilo iz ankete

Delegatska anketa Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov se je vršila dne 27. aprila 1935 v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Ker je bila večina delegatov Krajevnih odborov navzoča, je predsednik Obl. odbora tov. Štefe otvoril anketo ob 20. uri v dvorani Okrož. urada za zav. del. Pozdravil je navzoče in izjavil, da ima anketa kot običajno namen izvršiti vse priprave za občni zbor, rešiti vsa podrobna vprašanja, občni zbor pa naj samo sprejme pripravljene sklepe, drugače pa poda predstavnikom in javnosti sliko o vprašanju vojnih žrtev. Anketa naj zboruje po dnevnem redu občnega zbora. Najprvo naj se predvidi konstituiranje občnega zbora.

Za predsednika obč. zbora je tov. Kovač iz Celja predlagal tov. Mlekuža, tov. Jevak iz Ljubljane pa tov. Štefeta. Zbor se je zedinil za tov. Mlekuža. Za zapisnikarja je bil predlagan tov. Tomc, za overovatelja tov. Blagotinšek in Geč, v verifikacijski odbor tov. Osana, Bokalič in Žabkar, v kandidacijski odbor tov. Rus, Osana, Geč, Blagotinšek, Kovač, Žabkar, v odbor za predloge, prošnje in pritožbe in resolucijo pa tov. Vuk, Benedik, Tomc, Bokalič, Kovač in Geč.

Te predloge naj stavi občnemu zboru tov. Kovač iz Celja.

Tov. Štefe je omenil, da je poročilo upravnega odbora tiskano v »Vojnem invalidu«, kjer ga je lahko preštudiral vsak, zato odvarja o njem debato. Tov. Žabkar je predlagal, da naj se nedeljujoči kraj. odbori likvidirajo.

Tov. Štefe je odgovarjal, da bi se tisti, pri katerih članstvo noče sodelovati, likvidirali n. pr. v Cerknici in Kostanjevici, ne priporoča pa likvidacije krajevnih odborov v Gor. Radgoni, in Slovenjgradcu, kjer se je izkazalo, da je članstvo za organizacijo, toda funkcionarji nočejo delati.

Tov. Žabkar je priporočal napraviti mesto likvidiranih organizacij neka poverjeništa kot nekake ekspoziture sosednjih obstoječih organizacij. Oblastni odbor naj to poskuša izvesti, da dotično članstvo ne bo trpelo.

Tov. Bokalič je priporočal, da bi se na ta način sklical sestanek odborov in članstva, ker se kaže razpoloženje za bivšo krajevno organizacijo. Tov. Štefe je pojasnil, da se je to v večih slučajih zgodilo.

Tov. Repič je pojasnjeval, kako so pritegnili k Ljutomeru kraj Štrigova, kjer se poverjeništvu ni obneslo.

Tov. Mlekuž: Na lanskem občnem zboru je bilo sklenjeno, da bo Oblastni odbor pošiljal Krajevnim odborom neka mesečna poročila o važnih zadevah. Na ta način dobe odborniki iniciativo za svoje delo. Članstvu pa se potem lahko na članskih sestankih pojasni položaj. Priporočal je, da se v bodoče to pošilja.

Tov. Kovač: Na zadnjem kongresu je dobil plenum pooblastilo za spremembo pravil. Toliko moramo biti demokratični, da se tako važna zadeva sprovede s sodelovanjem vseh organizacij in da tudi Krajevni odbori izrečejo svojo besedo. Zakaj se to ni zgodilo?

Tov. Bokalič je izjavil, da se pridružuje tov. Mlekužu glede obveščanja Krajevnih odborov, ker se posamezni odborniki na ta način lahko v različnih zadevah obrnejo na posamezne predstavnike, ko pridejo na deželo, pred vsem pa glede sprememb invalidskega zakona.

Tudi tov. Kokalj se je izjavil za predlog tov. Mlekuža in Kovača.

Tov. Štefe je odgovoril, da je bil sicer res tak sklep na lanskem občnem zboru v Mariboru, vendar pa je le formalen. Oblastni odbor je kolikor mogoče natančno informiral potom lista »Vojni Invalid«.

Na pripombo tov. Bokaliča glede sprememb inval. zakona je vprašanje vendar tako v javnosti obdelano, da mora biti vsakemu znano.

Tov. Kovaču pa glede pravil, da jih je izdelal Središnji odbor. Oblastnim odborom je poslal mesec dni prej načrt, zato tehnično ni bilo mogoče delati predlogov skupno s Krajevnimi odbori, pač pa je Obl. odbor stavil naše zahteve, ki se ne razlikujejo od krajevnih. Pravila itak še niso sprejeta, ker jih je kongres stavil z dnevnega reda, pač pa jih bo sprejel šele bodoči kongres.

Tov. Bokalič je primerjal, kako kritična je n. pr. točka v načrtu, da mora sklicatelj izrednega obč. zbora založiti za stroške obč. zbora.

Tov. Mlekuž je izjavil, da ako je dubrovniški kongres dal pooblastilo plenumu, s tem še ni rečeno, da se predlogi ne vrše od strani Kraj. odborov. Udruženje tvori članstvo, ne pa predstavniki. Gotovo bi bila tretjina predlogov dobrih. Potrebno je, da se sedaj razpiše rok za predloge Krajevnih odborov, potem pa se pripravijo naši skupni predlogi za kongres. Naši delegati v plenumu pa potem od istih ne smejo odstopiti.

Tov. Štefe: Naši delegati so se držali trdno naših predlogov, pa so bili v manjšini.

Tov. Osana je omenjal, da je v enem mesecu nemogoče razmnožiti obširni načrt, potem pa čakati na odgovore, ki jih ne bo. Saj ne moremo dobiti niti spiskov za nakazane podpore od nekaterih Krajevnih odborov. To je tudi zvezano s stroški.

Tov. Kovač predlaga, da se Krajevne odbore pozove staviti do gotovega roka predloge in pripombe.

Tov. Mlekuž: Če ne bodo vsi Kraj. odbori točni, pa naj se jih ne čaka. Ako oblastni odbor glede predlogov stopi v stik s Krajevnimi odbori, ne more nihče nanj zvrčati kake krivde za event. slaba pravila.

Tov. Rus: Bil sem navzoč na plenumu in sem videl, kako trdno je tov. Štefe zavzemal naše stališče. Na primer pri teritorialni razdelitvi organizacij. Vsi ostali delegati so bili za osnutek, kakršen se je sprejel, razum naših. Če se Oblastni odbor ni obrnil za predloge na Krajevne odbore, ni njegova krivda, kljub temu pa je imel sam dovolj stvarne predloge. Napaka pa je bila tudi pri Sred. odboru, ker je bil tov. Štefe izvoljen v redakcijski odbor za pravila, pa se mu ista niso dostavila. Če bodo tudi bodoči naši predlogi tako propadli, ne bo krivda Oblastnega odbora.

Tov. Štefe je ugotovil, da sestavi obč. zboru predlog: Oblastni odbor naj razpošlje načrt pravil Krajevnim odborom in jim določi rok za predloge. Nato naj se sestavi naš skupni predlog, katerega bodo imeli dolžnost zastopati naši delegati. Pravila naj se tiskajo v »Vojnem Invalidu«, rok za predloge pa naj bo dva meseca.

Drugi predlog: Oblastni odbor naj dostavlja po potrebi Krajevnim odborom okrožnice o važnih tekočih poslih in zadevah.

Tov. Robas: Taka poročila naj se

dajejo tudi potom lista članstvu v vednost.

Dostavi se: Kar je za javnost, se tiska v listu, drugo pa samo potom okrožnic.

Na predlog tov. Mlekuža se za to otvori v »Vojnem Invalidu« posebna rubrika.

Nato je bila debata o poročilu tajništva zaključena in se je pričela o blagajniškem poročilu.

Tov. Mlekuž je vprašal, ako je bila postavka Poštne hranilnice celo leto tako visoka, ker so nižje obresti.

Tov. Osana je odgovoril, da je bilo to le na koncu leta, ker so baš dospele podpore ministrstva, ki se dvigajo.

Tov. Bokalič je primerjal bilance za nekaj let nazaj in opozarjal, da vedno padajo. Treba bi bilo predvideti nekam naložitev denarja, da se ne bo načenjala glavica. Tov. Benedik je pojasnjeval, da je Oblastni odbor prenesel večji del kapitala na invalidsko zadrugo »Vzajemna pomoč«.

Tov. Bokalič je vprašal, ako se dotični znesek vodi še v evidenci, nakar je dobil pojasnilo.

Tov. Osana je natančno obrazložil vprašanje kinokoncesij in potek cele borbe s kinokoncesionarji. To je vzrok padanja dohodkov.

Tov. Štefe je pripomnil, da bo to zadevo na občnem zboru pojasnil javnosti, kako se dela z invalidskimi zakonitimi pravicami.

Tov. Osana je k blagajniškemu poročilu kritiziral, kako neredno in nezadostno naročajo Krajevni odbori članske markice. Navajal je imena odborov, ki že po več let niso naročili markic.

Nekateri pa jih naročajo, a jih ne plačujejo. Tudi je kritiziral, da ne pošiljajo obračunov in proračunov. Letos je Oblastni odbor prejel samo 9 obračunov in 10 proračunov.

Tov. Mlekuž je predlagal, da naj se take Krajevne odbore, ki ne plačajo dolga, kaznuje tako, da se jim zapleni premoženje.

Tov. Jeraj je vprašal za dolg Krajevnega odbora Vrhnika, in ako je nastal že po odpisu, ki ga je izvršil Oblastni odbor pred par leti.

Tov. Tajner je vprašal, zakaj Krajevni odbor Črnomelj ni dobil računa za zadnje markice.

Sledila je debata o proračunu.

Tov. Mlekuž je opozarjal, da se postavka članarine 6000 Din ne bo dosegla, ako se ne bo Krajevnim odborom, ki ne plačajo, zaplenilo dohodkov in ev. tudi podpore.

Tov. Bokalič je bil proti takemu postopanju, ker Obl. odbor še ni v taki stiski. Pomisliti je treba, koliko članov je reduciranih, zato naj se počaka vsaj do sprememb inval. zakona.

Tov. Žabkar pa je bil za to, da se članarina odračuna od podpor.

Tov. Geč je povdarjal, da naše udruženje ni samo molzna krava ali bratovščina ubogih, da bi člani iskali samo koristi. Članarina se mora plačati ne glede na koristi. Če bodo obveljala nova pravila, bo tak odbor, ki ne bo redno plačeval članarine, izključen od zborovanj. Skozi celo leto se pač lahko doprinese malenkostna članarina. Oblastni odbor mora del članarine točno naprej odvajati.

Tov. Osana je opozarjal, da je treba lepiti markice za plačano članarino, ker se podpore dele proporcionalno po plačani članarini. Stanje naročnikov na list ni vedno točno, ker se spreminja, če pa se tudi ne naroča markic, ni pravega merila za podpore.

Tako je bil predelan in usvojen proračun.

Pri slučajnostih je tov. Štefe pojasnil, da naj po zaključku zadnje plenarne seje v Beogradu vsi Oblastni odbori dobe svoje zastave, ki naj bodo kopija glavne zastave.

Tov. Jevak je pojasnjeval, da smo predvideli razpečavanje žebličkov, ki bi jih morali takoj nabaviti.

Tov. Mlekuž je priporočal, da naj zastavo darujejo zastopniki in kumi, žeblički pa naj bi bili v pomoč članstvu.

Tov. Blagotinšek je za več vrst žebličkov, ki naj bi imeli različne cene, to je za premožnejše darovalce, ter za zavode in korporacije, ter za vse sloje.

Tov. Jevak pa je za enake žebličke, toda za različne cene.

Na vprašanje, ako bi Krajevni odbori kupili žebličke in jih tudi razpečavali, so vsi delegati pristali.

Tov. Štefe je vprašal kakšna naj bi bila zastava, nakar se je razvila tozadevna debata.

Tov. Štefe je izjavil, da se je treba z občnega zbora zahvaliti mestnemu poglavarstvu v Ljubljani, ki je odpisalo vso najemnino za prostore Udruženja v Šentpeterski vojašnici. (Splošno odobravanje.)

Tov. Benedik je opozoril delegata tov. Bokaliča iz Kamnika, da tamkaj ne pobirajo poleg članarine tudi naročnine, ker je to sklep oblastne skupščine.

Tov. Geč je predlagal, da se napravi odgovorne vse tiste funkcionarje, ki bi ne lepili markic in pobirali naročnine.

Anketa je naročila Oblastnemu odboru izvajati konsekvence, ako bo smatral za potrebno glede pobiranja članarine in naročnine.

Sledila so nekatera vprašanja o tekočih in osebnih zadevah in razna pojasnila, nakar je bila anketa ob 24. uri zaključena.

Poročilo iz občnega zbora

Redni občni zbor Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani se je vršil dne 28. aprila ob 8. uri zjutraj v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Ob 8. zjutraj je predsednik Oblastnega odbora tov. Matko Štefe otvoril redni oblastni občni zbor in konstatiral sklepčnost, ker je bilo navzočih 39 delegatov Krajevnih odborov, torej pretežna večina.

Navzoči so bili sledeči tov. delegati: Rus iz Bleda, Šebjanič iz Beltincev, Illovar iz Brežic, Kovač iz Celja, Tajner iz Črnomlja, Bojnc iz Dol. Lendave, Maček iz Logatca, Šimnic iz Gorij pri Bledu, Vodišek iz Jesenic, Bokalič iz Kamnika, Božič iz Kočevja,

Kolarič iz Konjic, Rangus iz Kranja, Žabkar iz Krškega, Mlekuž iz Ljubljane, Repič iz Ljutomera, Geč iz Maribora, Urbanc iz Mokronoga, Koželj iz Moravč, Duh iz Murske Sobote, Robas iz Novega mesta, Hrga iz Ormoža, Matko iz Polzele, Lebič iz Prevalj, Senčar iz Ptuja, Jaklič iz Radovljice, Ambrožič iz Ribnice, Srebrnjak iz Sece, Jerala iz Sevnice, Čanžek iz Šmarja pri Jelšah, Kočevar iz Šoštanja, Kokalj iz Trbovelj, Blagotinšek iz Trebnjega, Avsenek iz Tržiča, Prijatelj iz Velikih Lašč, Jeraj iz Vrhnike, Tavčar iz Žirov, Vidmar iz Žužemberka in tov. Konaš od Udruženja ruskih invalidov iz Ljubljane.

Tov. Štefe je pozdravil delegate in

sledede zastopnike: za Komando Dravske divizijske oblasti g. podpukovnika Dragutina Marasa, za Udruženje rezervnih oficirjev g. Pogačnika, za mesto občino g. dr. Fona, za kr. bansko upravo g. Kuhariča, za Invalidsko sodišče g. sodnika Jakliča, za Dravsko finančno direkcijo g. viš. inšpektorja Potokarja, za Drž. protezno delavnico g. Simončiča, za Združenje borcev Jugoslavije »Boj« gg. dr. Hacina in Wagnerja in za Društvo Rdečega križa oblastni odbor v Ljubljani g. dr. Frlana, za Zvezo dobrovoljcev g. podpolkovnika Drago Mikuža in odposlanca tovariškega Oblastnega odbora iz Karlovca tov. predsednika Ilijo Krajnoviča.

K dnevnemu redu je predlagal tov. Kovač, da naj se poroči Oblastnega odbora samo izglasuje, ker je bilo predelano in usvojeno že na delegatski anketi.

Soglasno je bil sprejet absolutorij s pohvalo.

Nato se je občni zbor konstituiral v smislu predlogov iz ankete, katere je stavil tov. Kovač. Konstituiranje je bilo soglasno sprejeto.

Predsedstvo občnega zbora je prevzel tov. Mlekuž z zahvalo za poverjeno mu vodstvo.

Uvodoma se je spomnil Blagopokojnega našega Najvišjega Pokrovitelja in Zaščitnika Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je pred pol letom na tragični način preminul. Zbor je stoji zaklical trikrat »Slava Mu!« Pozdravil je tudi našega sedanjega Najvišjega Pokrovitelja Njegov Veličanstvo kralj Petra II. in njegov Prezvisei Kraljevski dom in je zbor stoji zaklical trikrat »Zdravo«.

Spomnil se je vseh umrlih tovarišev in tovarišic, katerim je zbor tudi zaklical trikrat »Slava«.

Predlagal je, da občni zbor odpošlje brzojavke, katere je tov. Benedik prečital:

»Njegovemu Veličanstvu Kralju Petru II. Z današnje skupščine Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani pošljamo izraze vdanosti Vašemu Veličanstvu našemu Najvišjemu Zaščitniku z željo, da Vas i Vaš junaški dom Vsemogočni obdari z dolgim, srečnim življenjem na čast velike in nedeljive Jugoslavije. Živelo Njegov Veličanstvo kralj Peter II. Živel vzvišeni Dom Karadjordjevičev! — Invalidi Dravske banovine.«

»Njegovemu Visočanstvu knezu Pavlu namestniku. — Z današnjega zbora Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani pošljamo pozdrave ter kličemo: živel Vaše kraljevsko Visočanstvo! Živela slavna dinastija Karadjordjevičev! — Invalidi Dravske banovine.«

»Predsedniku kraljevske vlade gospodu ministru Bogoljubu Jevtiću, Beograd. — Z današnjega zbora Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov pozdravljamo Vas in Kraljevsko vlado, zaupajoč v obljubo, da se bo zboljšalo bedno stanje vojnih žrtev. — Invalidi Dravske banovine.«

»Ministru za socialno politiko in narodno zdravje gospodu dr. Drago Marušiću, Beograd. — Z današnjega občnega zbora Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani Vas iskreno pozdravljamo s prošnjo, da nam izvolite z novim zakonom popraviti težko stanje vojnih žrtev. — Invalidi Dravske banovine.«

»Ministru vojske in mornarice armijskemu generalu gospodu Petru Živkoviću. — Z današnjega občnega zbora Oblastnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani pošljamo iskrene pozdrave, odobravajoč Vaše dosedanje delo s prošnjo, da vztrajate še nadalje v borbi, da se popravi težko stanje vojnih žrtev. — Invalidi Dravske banovine.«

»Središni odbor Udruženja Ratnih invalida, Beograd. — Z današnjega občnega zbora Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani pošljamo iskrene pozdrave, odobravajoč Vaše dosedanje delo s prošnjo, da vztrajate še nadalje v borbi, da se popravi težko stanje vojnih žrtev. — Invalidi Dravske banovine.«

Brzojavke so bile sprejete s splošnim odobravanjem.

V imenu verifikacijskega odbora je prečital zapisnik tov. Osana.

Oddanih je bilo 39 pooblastil delegatov, ki so vsa pravilno sestavljena, zato se predlaga verifikacija vseh delegatov. Občni zbor je to soglasno sprejel.

K poročilu Oblastnega odbora je tov. Štefe pripomnil sledeče:

Poročilo se objavlja vsako leto potom časopisa Vojni Invalid. Tudi letos je bilo objavljeno že 14 dni pred občnim zborom, tako, da so delegati lahko o njem informirani. Na kratko vsebuje vse delo, marsikaj pa bi bilo dodati posebno v velikih vprašanjih, ki so življenjskega pomena za organizacijo, katera obstoja že 16 let.

Po sklepu vseh organizacij se je delalo pred vsem za spremembo invalidskega zakona. Če pogledamo, da je bilo v naši banovini prej okoli 16.000 priznanih vojnih žrtev, danes pa jih ni niti več 6000, se najbolje vidi stanje. Mi smo bili ena najmočnejših organizacij, ki seveda tudi pada. Kje so krivde, da se socialna zakonodaja reducira, da se jemlje s krvjo pridobljene pravice. Kdo se zanima za invalide, ki so dali v svetovni vojni svoje najdražje — zdravje. Z invalidskim zakonom iz leta 1929 se je razbremenila državna blagajna. Prej se je izplačevalo po objavljenih statistikah ca 300 milijonov, a danes komaj 80 milijonov letno za vojne žrtve. Mi, ki delujemo že 10 let na tem vprašanju vemo, kakšne strašne krivice so prizadejane. Vzelo se je skoro polovici vojnih žrtev vse pravice. To je kruta krivica. Že več let se borimo, toda nam ni uspelo izboljšanje. Naša prva skrb je za zboljšanje invalidskega zakona. Napravili smo, kar je v naši moči, zainteresirali smo vso javnost potom zborov v celi državi za našo pravično stvar, a še vedno samo čakamo.

Drugo vprašanje je zaposlovanje invalidov. Ako bi se vsaj zakon tako v praksi izvajal od oblasti, kot je potrebno, ne bilo bi toliko prizadejane. Trudili smo se, da zaposlimo invalide v državnih in privatnih podjetjih, toda nismo naleteli na razumevanje. To vprašanje mora biti še v bodoče velika skrb za naše organizacije, da bodo forsirale pri oblastvih vpoštevanje.

Trafike bi se morale revidirati. Ne vem kako, da se to ne premakne z mrtve točke, kljub vsem našim naporom. Monopolska uprava mnogo ni vpoštevala, pa tudi finančne kontrole ne vpoštevajo zadosti predprave vojnih žrtev pri trafikah.

Vobče se moramo pritoževati nad nepravilnim izvajanjem in nevpotevanjem predpisov od strani funkcionarjev. Izgleda, da funkcionarji, ki so merodajni za nas, niti ne poznajo invalidskega zakona.

Naša organizacija je tekom 10 let nudila članstvu tudi mnogo gmotne podpore. Začeli smo brez denarja, toda s prizadevanjem nam je uspelo, da smo toliko pridobili, da smo mogli izdati za podpore stotisoče.

V tem oziru nas je močno udarilo, ker izgublamo vire od kinokoncesij.

Zato hočem s tega mesta pojasniti: Po inval. zakonu iz leta 1921 smo imeli invalidi potom svojega Udruženja izključno pravico do vseh dovolil ali licenc.

To je izrečno namenjeno za pomoč vojnim žrtvam in prvenstvo še vedno obstoja. Vendar pa je naše udruženje odstopilo licence nekaterim koncesionarjem, ki so jih že poprej imeli. Zato pa je sklenilo notarske pogodbe v prid vojnih žrtev. Zavezali so se na stalne dajatve, ki so mnogo pripomogle našim siromakom.

Kapital je služil izključno socialnim namenom za vojne žrtve, pomagalo pa se je z njim ustanoviti tudi invalidsko zadrugo, katere bilanco vidite v Vojnem invalidu. Postavili smo na noge par sto najsiromašnejših brez strehe in brez obleke. S posojili smo jih gospodarsko podprli proti malim obrestim, ki so za sedaj le 5 odstotkov. Takega kredita ni mogoče nikjer drugod dobiti. S tem smo storili veliko in lepo socialno delo. Poleg tega smo razdelili nad milijon podpor iz teh in drugih sredstev, ki smo jih dobili od ministrstva socialne politike.

Te prispevke smo dobivali več let,

dasiravno je bilo mnogo dela in borbe. Otresali so se nas. Popuščali smo, ker nismo hoteli pustiti trpeti podjetij.

Ko je prišel nov obrtni zakon, je spremenil prejšnje začasne kinolicence v prave koncesije, ni pa popolnoma nič spremenil invalidskih predprav, ker jih v svojem § 431. izrečno podaljšuje.

Kljub temu pa ste se podjetji kino »Matica« in »Ideal« uprla, češ, da pogodbe več ne veljajo. Dolgo smo skušali to nepravilno stališče sporazumno urediti, ker pa le ni šlo, smo uvedli eksekucijo. Proti prvi eksekuciji so se uprli, potem pa so umaknili in plačali. Pozneje so se zopet pritožili in rešenje trgovskega ministra je spremenilo samo administrativno postopanje glede koncesijskih listin, nikakor pa ne naših pogodb. Nastopili smo zopet pravno pot, oni pa spodbijajo notarski akt. Prva razprava je bila negativna. Notarski akt je z veljavnostjo obrtnega zakona ugasnil, pravijo gospodje. (Ugovori: Kateri so ti gospodje?) Tov. Štefe: Ako zahtevate, grem z imeni na dan. Navedel je člane družbe »Biofilm«. (Ugovori: Žalostno.) Po obrt. zakonu je tudi določeno, da morajo kino-koncesije služiti občerkoristnim namenom. Kamorkoli smo se obrnili, smo naleteli na gluha ušesa. Omeniti pa moram, da nam je kralj. banska uprava stala vedno ob strani in nam še danes.

Za nas ni dovolj sodba rednega sodišča. Tamkaj se razpravlja pravno. Če pa kralj. banska uprava prizna našo pravico in nas je podprla pri ministrstvu, to gotovo ni brez podlage. Čeprav je državni svet odločil, da je privatnopravno.

Ravno smo zvedeli, da namerava minister za trgovino in obrt sklicati anketo za olajšanje bremen kinematografov. Kinematografija je v čifutskih rokah.

Mi protestiramo, da bi se brez nas razpravljalo in da bi se kinopodjetjem na našo škodo lajšala bremena. Izrekamo ostro obsodbo proti vsem, ki nam kratijo življenjske pravice. Mi smo socialno udruženje, in se ne pečamo s trgovskimi posli. Invalidi smo mnogo več doprinesli h konsolidaciji našega naroda, kot samo patriotje ali hipernacionalisti. Prišel je trenutek, da ne smem več molčati in moram povedati dejansko stanje. To pa ni politična zadeva, ker se nahajamo ravno pred volitvami. To se nas ne tiče, ker je vsak invalid politično popolnoma svoboden.

Sedaj stojimo pred odločitvijo, ali se nam da pravice, ali pa propademo. Sodi sodišče, toda imamo tudi javno sodbo. Tako postopanje je bilo seveda vzrok, da smo morali naše podpore tako omejiti, če pa ne zmagamo, jih bomo morali še.

Ostalo poročilo je tiskano, treba je bilo le to omeniti.

Tov. Blagotinšek je predlagal, da naj se poroči Oblastnega odbora, ki je bilo predelano že na anketi, brez debate sprejme.

V imenu nadzornega odbora je izjavil predsednik tov. Jevak, da se je vršilo celotno poslovanje vedno soglasno z nadzornim odborom. Pregledal je vse knjige in priloge, ter je našel vse v najlepšem redu, zato predlaga odboru absolutorij.

Tov. Robas predlaga, da naj se izreče Oblastnemu odboru zahvala.

Soglasno je bil izrečen absolutorij z zahvalo. Nato so imeli govorniki referate o položaju invalidskega vprašanja.

Prvi je govoril tov. Tomec:

Tovariši in cenjeni gostje! Naša prva najglavnejša skrb mora biti za izboljšanje invalidskega vprašanja.

Invalidski zakon iz leta 1929 je to vprašanje mesto zboljšal, strašno poslabšal.

Ta zakon je:

1. reduciral vse 20% invalide,
2. reduciral vse invalide bolnike,
3. reduciral vse mirnodobske invalide,
4. reduciral vse invalide in vdove, ki imajo kazni,
5. reduciral vse, ki se niso pravočasno prijavili,
6. reduciral vse stariše padlih, ki imajo še druge živeče sinove,
7. odvzel pokojnino vsem invali-

dom, vdovam, sirotam in staršem, ki plačujejo nad 120 Din letnega davka.

Invalidski zakon je odvzel večini invalidov možnost ponovnih pregledov za poškodbe, ki se poslabšajo. Omejil je tudi možnost pritožb in obnov. On jemlje že pravomočno priznane pravice, mesto, da bi bedno stanje izboljšal. Slika med vojnimi žrtvami je danes porazna. Tretjino imamo zaščitene, dve tretjini pa nezaščitene vojnih žrtev.

Po šestih letih še nimajo vsi rešitev po tem inval. zakonu. To jasno kaže, koliko vojnih žrtev v dravski banovini sprejema sedaj invalidnino.

Po prevratu je dobivalo pri nas nad 20.000, a danes le še ca 3000 vojnih žrtev invalidnino. Kakšna je torej redukcija? Lahko si je predstavljati invalida brez nog ali rok, ki danes ne prejema nobene podpore, niti zdravljenja ali proteze.

Kdo more pojmiti, da vojne vdove in sirote ne dobivajo podpore zato, ker je bil umrl invalid, njihov oče kaznovan n. pr. samo 24 ur zapora. Kaj so pri tem one zakrivile. Ali je to pravična podlaga, da danes invalid zato ni siromašen in zato ne dobiva invalidnine, ker se plačuje od posestva, ki je bilo med vojno last njegovega očeta, nad 120 Din davka, čeprav od dotičnega posestva nčesar ni dobil in je popolnoma drugih last.

Ali je to pravično, da nihče nima pravice do nobene zaščite, ako se ni do konca januarja 1930 prijavil po novem zakonu? Zakaj bi se ne smel naknadno prijaviti? Na kakšen način vojna vdova ne dobi podpore, če ima zapisan vžitek pri sinu ali hčeri, a vendar nič nima. Kaj jo briga sinov davek?

Zakaj invalid, ki ima manj kot 60 odstotkov, ne more doseči ponovnega pregleda in večjih procentov, če se mu bolezen ali poškodba toliko poslabša. Kaj pa če pozneje n. pr. izgubi noge?

Nihče ne more doseči pozitivnega rešenja in priznanja pravic, ako zbere še tako verodostojne dokaze, ako je enkrat že imel ponovno sojenje. Tudi uradno se ne popravi takih krivic, ki so se uradno zagrešile.

Poglejmo slučaje:

Nekega invalida so po aktih zamenjali z neko drugo osebo, ki je bila avstrijski dobrovoljec. Kljub temu, da so Sresko načelstvo, žandarmerija in občina uradno ugotovili pomoto, se noče uradno ponovno soditi.

Drug slučaj:

Neki vdovi je odbita podpora, ker je davkarija sporočila davek neke druge posestnice enakega imena. Kljub temu, da se je to od same davkarije popravilo, se ji ne prizna podpore. Zakaj? Zato, ker nima več pravice na ponovno sojenje.

Poglejmo način reševanja po inval. zakonu.

Prvoinstančno invalidsko sodišče prizna zaščito in pomoč. Stranka je seveda zadovoljna in se ne pritoži. Kljub temu pa gre rešitev še na Višje invalidsko sodišče, ki pogostokrat razveljavlja prva rešenja in naroča, kako se mora ponovno rešiti pri prvoinstančnem sodišču. Nikjer v nobenem drugem postopku ne rešujejo višje instance, ako se stranka ne pritoži. Kadar pa je prvoinstančna invalidska rešitev negativna, pa ne gre Višjemu Invalidskemu sodišču, ako se stranka ne pritoži. Ali je to logično?

Taki in pa še mnogi drugi slučajji kriče po reviziji inval. vprašanja.

Ako se res misli invalidom in vojnim žrtvam dati primerno socialno zaščito, se mora invalidski zakon temeljito spremeniti. Treba je dati vojnim žrtvam v prvi vrsti zaščito, da se bodo mogle samostojno preživljati. Na posebno veliko podporo v obliki pokojnine nam ni nikdar upati, ker finančne razmere niso toliko ugodne. Vendar pa se lahko drugod prihrani toliko, da se bo dalo vsem vojnim žrtvam, ki so potrebne, pošteno zaslužno invalidnino.

Mi potrebujemo tudi invalidskih zavodov za zdravljenje in za hiralce. Zadnji dve leti se nam obljublja spremembe invalidskega zakona. Obljubuje se neka povečanja kreditov, ki bodo omogočila le delno zboljšanje invalidskega zakona.

Glavno naše vprašanje pa bo osta-

lo kljub temu nerešeno. Izdelan je nek načrt sprememb, ki se ima v kratkem uzakoniti. Izgleda, da bo le nekaj najhujših točk popravljenih, toda na pravo rešitev invalidskega vprašanja ni misliti.

Pred zasedanjem nove skupščine se ni nadejati sprememb.

Današnji občni zbor zahteva, da se invalidski zakon spopolni tako, da bo invalidsko vprašanje zares temeljito popravil, kot velevala potreba. Treba mu je dati drugačno podlago in socialno smisel. Od naših novih poslancev je to odvisno. Njihova dolžnost je skrbeti za vojne žrtve, ki so najzaslužnejši del našega naroda.

Protezna delavnica. Krediti po budžetu se za njo od leta do leta krčijo. Tako že lani ni imela dovolj sredstev za redno poslovanje, da je morala skoro pol leta delati samo po tri dni v tednu. Letos pa so že itak premale kredite še skrčili, tako, da bo Protezna delavnica še bolj trpela. Začela je že sedaj, ko še budžet ni sprejet, delati samo po tri dni v tednu.

Ako pomislimo, da so morali invalidi pri neomejenem celotedenskem poslovanju čakati skoro leto dni na protezo, se bo čakanje še povečalo in bo nevedrno. Kaj se pravi invalidu, ki izvršuje posel, ako hoče živeti, čakati na protezo, da ne more hoditi, je razumljivo. Protezna delavnica ne more več popravljati proteznih čevljev, dasiravno po zakonu to invalidom pripada. Vsaj za zdravstveni zavod kot je Protezna delavnica ne bi smelo manjkati sredstev.

Zato bodi naša nepopustljiva zahteva, da se krediti Protezni delavnici zadostno povečajo.

Službe. Kljub temu, da pravilnik o zaposlovanju nalaga političnim oblastvom prisiliti podjetja, da sprejemajo po zakonu odrejeno število invalidov v službe, se to popolnoma ignorira.

Saj niti državni in samoupravna oblastva ne vpoštevajo teh predpisov pri svojih mestih, kaj se bodo brigali zato privatniki.

Borze dela bi morale prvenstveno skrbeti za delo invalidom, pa se ne brigajo. Zato zahtevamo temeljitejših odredb in kazni proti vsem, ki tega ne bodo vpoštevali.

Trafike. Imamo veliko število vojnih žrtev — trafikantov, toda imajo najslabše trafike.

Mesto da bi monopolska uprava ukinila nezaščitene trafike, jih podeljuje na novo, kakor da bi bili dotični zaščiteni. Danes pri trafikah ni razlike med invalidi in neinvalidi, ker trafiko lahko vsak dobi.

Naravno, da trgovci bolje izhajajo, ker privabijo s svojim položajem več ljudi. Invalidi in vdove, ki pa živijo samo od trafik, ne morejo shajati, ker morajo plačevati samo davke in poleg tega pa izgube še invalidnino.

V zadnjem času se je zgodilo pri oddaji trafik nekaj zelo kričečih slučajev. Kljub temu, da so invalidi zaprosili za izpraznjene trafike, so jih dobili drugi. Tako se vleče par obupnih borb, ki pa ne uspejo. To je dalo povod strogemu nastopu našega udruženja.

V zadnjem času je monopolska uprava ponovila svojo odredbo finančnim kontrolam, da morajo strogo paziti na zaščito invalidov. Zahtevamo, da se to strogo vrši.

Današnji občni zbor naj v svoji resoluciji zahteva temeljito spremembo takega položaja. Želim pa, da bi res uspelo.

Nato je imel tov. Kovač iz Celje sledeči govor:

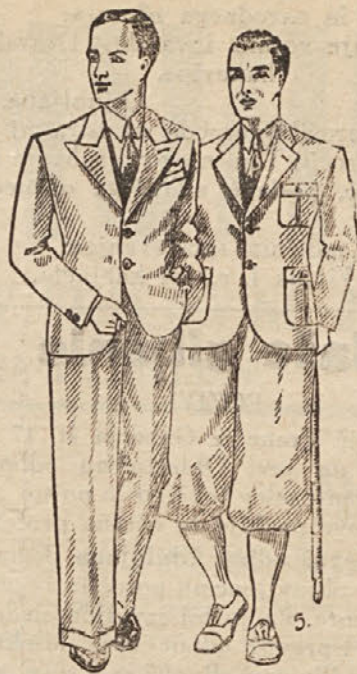
Dne 3. januarja je naš ministrski predsednik v vladni deklaraciji obljubil, da bo vlada brezhibno izvajala zakone napram vsem državljanom enako. Ta izjava najbolj veseli nas vojne žrtve, ker ravno nad nami se zakoni, zlasti invalidski zakon, niso vpoštevali in imamo tisoče članov, ki so izgubili vsako zaščito. Da homo na jasnem, zakaj je bilo toliko redukcij, moramo vedeti, s kakimi okoliščinami je bil invalidski zakon iz l. 1929 ustvarjen. Takrat so prenehale reparacije iz Nemčije. V nadomestek za nje je bilo treba tudi izdatke za invalide skrbeti.

Mislim, da je čas, da nehamo z jadenjanjem in resolucijami, ki gredo v koš in da se lotimo resnega dela v pomoč našim tovarišem.

Čl. 5 občega drž. zakonika pravi: Zakoni ne veljajo za nazaj, ne vplivajo na prej pridobljene pravice ali na prej izvršena dejanja. Na podlagi tega smemo trditi, da se je zgodila vsem invalidom krivica, ako so bili reducirani za vzroke, radi katerih so bili priznani po prejšnjih invalidskih zakonih. Res je, da invalidov, ki izpolnjujejo pogoje novega inval. zakona ne moremo prevesti na prejeme iste, pač pa bi morali dobivati prejeme, ki so jim bili po prejšnjih zakonih prisojeni. Na podlagi prednavedenega člana in po ustavi nam je odprta pot, ki jo bom navedel. Poglejmo najprvo slučaje, ko so tovariši izgubili zaščito radi malenkostnih kazni pred 4. julijem 1929. Čl. 8. ustave pravi: Kazen se sme ustanoviti samo z zakonom in uporabljati edino za dejanja, za katera je zakon v naprej rekel, da se morajo kaznovati. Invalidski zakon tudi ni tako nemilosrčen, ker se je prilagodil čl. 5 obč. drž. zak., ki pravi v srbskem zakonu: »Pravo na lično invalidnino in ostale zaščite po odredbah ovog zakona gube na uvek ratni invalidi itd. kada budu kažnjeni.«

Vprašamo torej, na kaki podlagi so tovariši izgubili zaščito za kazni pred 4. julijem 1929, če niso nasprotovali prejšnjim invalidskim zakonom. Morada bo kdo rekel: Prehodne naredbe v § 103. pravijo: Invalidnina prestane teči v vsakem slučaju od 1. 10. 1929 med drugim tudi za slučaje iz § 42. Res je, a vendar se ne more reči drugače, kot to le v času od 4. julija 1929 do 1. oktobra 1929, ker mora vsak jurist po čl. 5 obč. drž. zak. vedeti in samo ob sebi smatrati za veljavno tudi pri vojnih žrtvah. Največ zmede je naredila točka 8, § 42, ki pravi: »Zaščito izgube za vselej tudi za kazni od 1 leta ali tudi manjše, zaradi dejanj, storjenih iz koristoljublja,« vsled česar so izgubili invalidi zaščito celo za malenkostne kazni po 24 ur. Najinteresantnejši slučaj v moji praksi je sledeči: 40% invalid je na pregledu po novem invalidskem zakonu dobil 50 odstotkov. Invalidski sud mu je dal rešenje za 50%. Višji inv. sud pa je to ovrgel in zahteval, da se vpoštevata § 39. inv. zak. Ako bi sodnik rednega sodišča čital § 39. inv. zak. bi moral reči sledeče: Invalidi od 60% naprej smejo zahtevati ponovni pregled in sojenje, če se njih stanje poslabša in bi se upravičeno vprašal: Višji inv. sud je tudi zmotljiv, ker 50% invalid nima s tem § nič opraviti, ker je bil pregledan po novih navodilih za oceno brez kakkega predlaganja ponovnega sojenja. Inv. sud ga je potem enostavno priznal samo za 40% invalida. Zakon nikjer ne pooblašča, da sme Inv. sud spreminjati zdravstvene ocene, ker sta za to poklicani le prvoinstančna in superrevizijska komisija. Dotični tovariš je v pritožbi približno tako navedel, toda njegova pritožba je bila, kot po § 107. neutemeljena, odbita. Poglejmo kaj pravi ta paragraf: Predmete osebnih invalidov pošlje inv. sodišče, predno izda odločbo pristojnemu vojnemu okrog, da komisija odredi po navodilih novega zakona odstotke nesposobnosti. Ta tovariš pa ni ničesar dosegel, kljub točnim predpisom. Iz tega se vidi, kako utemeljen je moj predlog za tretjo instanco v invalidskih zadevah, za kar se že dve leti borim. Po tem se ne bi dogajale take stvari, ako bi imeli invalidi, ki so se za državo žrtvovali v svojih zadevah iste pravice kot ostali državljani, da se lahko v administrativnih zadevah pritožijo na najvišjo instanco, t. j. državni svet. Da ne bo ta trditev iz trte izvita, navedem, da je bil to slučaj pri Skamen Francetu iz Lahovne št. 5, srez Celje, rešenje Inv. suda v Ljubljani br. 5473 od 18. junija 1934.

Višji invalidski sud je izdal neko načelno odredbo, da se more vsaka vojna vdova, ako ima le enega nezakonskega otroka, smatrati, kakor da se udaja nemoralnemu življenju. Poglejmo, če je za to zakonita podlaga. V § 42. inv. zakona najdemo, da izgube zaščito, če se udado v obče nemoralnemu življenju, kar bi škodilo

Elegantni in varčni

gospodje si naročijo svoje obleke direktno v tovarni, kjer je izbira ogromna in cene letos zopet zelo znižane: obleka iz hlačevine 210 Din, iz meltona 270 Din, iz kamgarna 310, trenchcoat 580 Din, »Hubertus« plašč 300 Din, gumi plašč 215 Din, fantovski pralni kostum 50 Din, ševjot-kostum 130 Din, fantovska kamgarn obleka 180 Din itd.

Zahtevajte veliki, novi, ilustrirani cenik in vzorce, katere dobite brezplačno.

TRGOVSKI DOM
Sternecki
TOVARNJA PERILA IN OBLEK
Celje št. 37

ugledu in kar se mora predhodno utrditi s potrdilom pristojne oblasti. Ta določba je popolnoma jasna in je za inval. sud merodajno le potrdilo pristojne oblasti t. j. pravstveno spričevalo občine in če je še kaj potrebno, se lahko zahteva še od invalidskega udruženja, od župnega urada itd., ako res škoduje ugledu. Le na takih podatkih bi moralo sloneti rešenje, ne pa načelni odločbi, ki nima zakonite podlage. Vsem vojnim vdovam, ki so predložile dobro pravstveno spričevalo, se je zgodila krivica. Vpoštevati je treba okolnosti, pod katerimi so dobile vdove nezakonske otroke, to je različna nasilja. Rad bi poznal človeka, ki bi označil mater, ki se žrtvuje za otroke kot vlačugo. Pri tem razmotrivanju se mi vsiljuje sledeča slika: Vidim moža, ki sestavlja sledeči račun. V Jugoslaviji je 150.000 vojnih vdov. Vsako leto dobi 2% od istih nezakonske otroke. V desetih letih 20%, vsaka vdova dobi letno po 1000 Din, torej se da z eno potezno 30.000 milijonov dinarjev prihraniti. Če k temu prištejemo še nesiromašne, bolnike, vojaške invalide in zadržarje itd. nastane lepo vsota 376 milijonov, ali celo 600 milijonov letno, in tako imamo tisoče in tisoče reduciranec, med njimi 100% z dodatkom, ki niso sposobni za noben zaslužek, živijo v nepopisni bedi in so mnogi primorani na božjih potih razgaljevati svoje od vojne razmrvarjene ude, da vzbujajo milosrdje. Na tisoče vojnih vdov pa preklinja usodo, ki jim je odvzela prehranjevalce. Ko naša mladina to vidi, vpraša: Ali je to moralno? Državnik, ki bo rešil pravilno invalidsko vprašanje, si bo pridobil neprecenljive zasluge za domovino, ker bo prepričal bodoče rodove, da je domovina hvaležna onim, ki se zanjo žrtvujejo. Tovariši delegati, dam Vam nasvet: Vsak invalid, ki lahko po ustavi in zakonih dokaže, da se mu godi krivica, naj napravi prošnjo na

ministra za socialno politiko osebno in ne na ministrstvo. Pravijo, da sme minister po § 74. inv. zakona zahtevati ponovno sojenje le, če gre v korist državne blagajne. Prejšnjega ministra g. dr. Novaka sem opozoril, da so dotični organi na napačnem potu, ker se to mnenje ne strinja s § 75 inval. zakona, še manj pa s čl. 4 ustave, ki določa, da vsi državljani uživajo zaščito vseh oblasti, najvišja socialna ustanova v državi pa je ravno poklicana skrbeti za zaščito oseb, ki trpe krivico. G. minister je rekel, da bo dal to vprašanje pred komisijo za spremembe inval. zakona. Vsak invalid naj navede v prošnji, da je gospod minister član vlade, katera nam je v svoji deklaraciji zagotovila, da se bodo zakoni za vsakega državljanca brezhibno izvajali. Ker Vas § 76. inv. zak. pooblašča za ponovno sojenje tudi za posameznika, je dolžnost, da se zavzamete za vsakega državljanca, če se mu godi krivica, torej, da tudi v mojem slučaju, ki ga dokazujem, odredite ponovno sojenje. Če bo dobil rešenje, da ministrstvo ni upravičeno tega storiti v korist posameznika, naj dotičnik zahteva formalno rešenje s pripombo, da se z njim ne sklada in se bo pritožil na državni svet. Zato formalno rešenje naj se priloži kolek za Din 20.—, in če je treba posebne prošnje, naj isto kolkuje še za 5.— Din. Pritožba je po § 72. inv. zakona takse prosta, kar naj se navede zgoraj. Z eno tako prošnjo sem jaz že uspel.

Sprejeta je bila sledeča resolucija:

RESOLUCIJA

sprejeta na občnem zboru Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov za Dravsko banovino v Ljubljani, dne 28. aprila 1935.

Na letošnjem rednem občnem zboru zbrani delegati Krajevnih odborov Udruženja vojnih invalidov iz cele Dravske banovine so v imenu celokupnega članstva, po podanih

„Sweepstake“ ali loterija na konjsko dirko

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je prejel od Oblastnega odbora U. V. I. v Ljubljani nekaj srečk II. kola Jugoslovenskega Svpisteka. To je loterija na konjske

je čisti dobiček namenjen v korist vojnim žrtvam, se vabi občinstvo, da si čimprej nabavi te srečke, katere so vsem interesantom na razpolago pri goraj navedenih prodajalcih.

dirke, ki jo prireja Udruženje vojnih invalidov skupno z Donavskim Kolom Jahačev. Vsaka srečka ima v tem kolu pravico na dva žrebanja, katera se vršita 17. in 25. junija 1935. Žrebanje bo objavljeno v invalidskih in tudi v drugih listih.

Srečke se dobijo po Din 10. v invalidski pisarni Rotovski trg 1 med uradnimi urami vsak pondeljek, sredo in soboto od 9. do 10. ure, kakor tudi v trafiki Geč-Gnus, Glavni trg 14. Ker

»SWEPESTAKE«. Prodaja srečk je v zadnjem času precej dobro napredovala. Tudi nekateri Krajevni odbori so se dobro odzvali.

Agitirajte dalje za to invalidsko loterijo. Vsaka srečka stane 10 Din in bo dvakrat žrebana, t. j. meseca junija o priliki konjske dirke Dunavskega kola jahačev v Beogradu.

Razpečavajte srečke!
Dobitki obetajo biti lepi.

referatih in pretehtanju skrajno slabega današnjega položaja vojnih žrtev sprejeli sledečo resolucijo:

1. Že dve leti čakamo na obljubljen sprejembe invalidskega zakona iz leta 1929. Ta invalidski zakon je odvzel dvem tretjinam invalidnosti, bodisi vsled prestrogih nesocialnih pogojev ali pa skrajno neprimerne davčnega cenzusa.

Zaščita glede zaposlovanja, zdravljenja in oskrbe, ortopediranja, podeljevanja koncesij in raznih ugodnosti, zlasti pa administracija, pritožbe, ponovna sojenja in prijave, je tako nezadostna in nepopolna, da zahteva nujnega zboljšanja. Pripravljen načrt sprememb invalidskega zakona je nezadosten, zato zahtevamo takojšnjo temeljito revizijo invalidskega zakona iz leta 1929 na boljši socialni in gmetni podlagi.

2. Protezne delavnice naj se postavijo na racionalnejšo in produktivnejšo podlago. Nadalje naj se ji zagotavlja v vsakoletnem budžetu zadostna sredstva, tako da bo brezhibno delovala in mogla nabaviti vse potrebni material. Protestiramo proti temu, da se omejuje obrat le na tri delavne dni v tednu, medtem ko čakajo invalidi do leta dni na prepotrebne proteze, brez katerih ne morejo hoditi na delo. Zahtevamo, da se popolnoma ustavljeno popravljanje proteznih čevljev takoj zopet začne.

3. Število trafik naj se omeji na število prebivalstva, ukinejo naj se vse nepotrebne trafike, ki so v rokah nezaščitencev. Nobena nova trafika se ne sme podeliti tako, da bi ogrožala obstoječe trafike vojnih žrtev. Izide naj nov pravilnik za odpravo trafik, ki mora ščititi vse pravice vojnih žrtev.

4. Najodločneje zahtevamo temeljito zaščito glede naših predprav in sklenjenih pogodb za koncesije, za katere nam dajejo zakoni prvenstvo. Oblast mora pri oddaji teh koncesij vedno zaslišati najprej Udruženje vojnih invalidov, kot predstavnika vojnih žrtev in vpoštovati njegove predloge ki izvirajo iz zakonitega prvenstva.

5. Tudi v pokrajini naj se zgrade invalidski domovi za zdravljenje invalidov in za invalidske hiralce.

6. Poudarjamo svoje že večkrat poudarjene zahteve, da se invalidi oproste kuluka in sicer osebnega dela, kakor tudi plačevanja odškodnine.

7. Invalidnine in rodbinske podpore, ki so itak odmerjene na minimalne zneske, naj se točneje izplačujejo, da ne bodo vojne žrtve čakale na svoje prejemke skozi cel mesec.

8. Apeliramo na merodajna mesta, da poduzamejo potrebne mere, da bodo vojne žrtve iz obmejnih srezov in onih naših krajev, ki spadajo pod invalidsko sodišče savske divizijske oblasti čimprej prevedene na prejemke novega invalidskega zakona.

Zahvale na pozdravne brzojavke:

Na brzojavke, ki jih je Oblastni odbor poslal iz svojega občnega zbora dne 28. aprila t. l. je prejel sledeče zahvale:

1. Od Ministra dvora: Udruženju vojnih invalidov Dravske banovine, Ljubljana.

Po Najvišjem nalogu mi je čast izjaviti zahvalo za izraze udanosti in zvestobe Njegovemu Veličanstvu kralju in Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu Knezu Namestniku iz vašega letnega zbora v Ljubljani.

Minister dvora: Milan Antić I. r.

2. Iz kabineta predsednika ministrskega sveta: Oblastnemu odboru Udruženja vojnih invalidov, Ljubljana.

Po nalogu gospoda Predsednika ministrskega sveta mi je čast izjaviti Oblastnemu odboru Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani zahvalo za pozdrave, poslane gospodu predsedniku iz zbora.

Osební tajnik predsednika min. sveta: Svetnik S. Kojić I. r.

3. Od ministrstva vojske in mornarice, generalštabni oddelek, operativni odsek: Predsedniku Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov, Ljubljana.

Gospod minister vojske in mornarice je sprejel Vaše pozdrave, katere ste mu poslali s svojega zbora v Ljubljani ter Vam izraža za iste svojo zahvalo.

Po zapovedi ministra načelnik: gen.-štabni brigadni general: Podpis.

4. Iz kabineta ministra socialne politike in narodnega zdravja: Udruženju vojnih invalidov Dravske banovine, Ljubljana.

Po naročilu gospoda ministra mi je čast sporočiti Vam njegovo zahvalo za pozdrave, poslane z Vašega občnega zbora.

Z odličnim spoštovanjem
A. Vizjak I. r., šef kabineta.

Naše gibanje

POZIV!

Lavrič Franc iz Gaberja št. 17 se poziva, da javi Oblastnemu odboru svoj točen naslov (občino in pošto) radi njegove prošnje za očesno protezo.

Krajevni odbor Ljubljana dostavlja k že objavljenemu poročilu iz občnega zbora, da je bil izvoljen sledeči odbor: Upravni odbor tov.: Mlekuž, Metlika, Pintarič, Rapuž in Preša, namestniki tov. Moser, Padar in Petruša, nadzorni odbor tov. Dermaša, Hransky in vdova Novak. Namestnika tov. Gosar in Žagar.

Vse Krajevne odbore obveščajo, da se bo poročilo o Krajevnih občnih zbora nadaljevalo v prihodnji številki, ker je danes mnogo gradiva iz Oblastnega občnega zbora zlasti o važnih referatih in invalidskem vprašanju.

Krajevni odbor U. V. I. v Kranju obvešča vse člane in članice, da bo brez nadaljnjega s prvim julijem vsakemu ustavil časopis, kdor nima plačane naročnine in ga tudi izbrisal iz članstva ako nima plačane članarine.

Naprosamo vse člane in članice, da naj vsak v svojem okrožju vpraša vse invalide in vdove ako so organizirani. Ako niso, jih pozovite, da pristopijo k naši organizaciji. Povejte jim, da je to žalostno, ako človek prezira vrste svojih tovarišev, ki se skupno vlečejo za pravice vseh, ali pa da pristopajo nekateri samo takrat k organizaciji, kadar iščejo od nje koristi ali podpore. Vsak mora uvideti, da le skozi organizacijo kaj doseže. Vsem onim invalidom in vdovam iz našega okraja, kateri prejemajo invalidnino, bomo poslali pismene pozive da pristopijo, ako niso pri nas organizirani. Toraj bodite vsi zavedni, ker potrebujemo močne in složne organizacije.

Krajevni odbor v Trzinu razglasa: da naj poravnajo vsi člani za leto 1935 najdalje do 15. junija t. l. naročnino za list Vojni invalid in članarino za tek. leto. Oni, ki pa so v zaostanku še iz leta 1934 naj plačajo nemudoma, ker do sedaj smo vzeli to pri nekaterih v ozir in jih nismo črtali, sedaj pa bomo vsekakor prisiljeni, da to storimo, ako bi ne bili zaostanki poravnani do zgoraj označenega dne. Prisiljeni bomo naročnino za list »Vojni invalid« na vsak način od posameznikov, ki jo dolgujejo izterjati, kajti vsi opomini in vse dosedanje naše prošnje so bile zaman. Imamo še iz prejšnjega leta na listu »Vojni invalid« precejšnji zaostanek in odbor ne more več trpeti, da bi se vedno bolj kopičil, mesto, da bi se manjšal. Zato vas prosimo, da poravnate zaostanke vsi, posebno oni, ki imate dolg že po več let, list ste pa dobivali redno. Odbor bi moral vse take že davno črtati iz imenika članstva, sedaj bo pa na vsak način v resnici prisiljen, potem naj vsak sam sebi pripiše, ako ga ne bomo upoštevali pri nobeni prošnji več.

Odbor nima lastnih sredstev, da bi mogel kriti te zaostanke iz svojega, kakor je bil to običaj v prejšnjih letih, ker so nam skoro vse prireditve onemogočene. Ako kaj priredimo, se ne obnese in nimamo nikakega dobička, celo izgubo. Odkod naj torej vzamemo sredstva. Dokler je bilo mogoče, da je odbor delil podpore, so bili deležni istih skoro vsi do zadnjega. Sedaj ko pa rabi odbor vaše pomoči, je zelo malo zavednih, ki bi priskočili v teh težkih časih na pomoč. Resnica je, da imajo najrevnejši člani svoje obveznosti napram društvu poravnane, brezbrizni pa so le oni, ki jim še ni hude sile. Kadar pa odbor razglasi, da deli podpore, potem so oni prvi, ki se oglašijo, ali pa ako jim teče voda že v grlo. Odbor je zavzel stališče, da bo v bodoče postopal brezobzirno proti vsakemu, kdor ne bo imel poravnanih

svojih obveznosti. Boljše je, da ima Krajevni odbor samo dvajset zavednih članov, kakor pa sto nezavednih, ali pa kakor se jim pravi sezonskih članov, ki pridejo takrat k organizaciji, ko čutijo, da bodo dobili pomoč.

Odbor se zaveda dobro, da bodo te vrstice nekatere mogoče užalile, je pa resnica, ki rada bode v oči.

Odbor vas naproša še enkrat, storite svojo dolžnost, odbor bo pa storil vse, da vam v slučaju potrebe priskoči na pomoč. Ne iščite samo koristi od organizacije, koristite tudi sami njej.

Ptuj. — Opozarjamo Krajevne odbore, ki še nimajo lastne, lahko pregledne kartoteke za svoje članstvo, da jo lahko naroče pri tuk. K. o. po 25 para komad (karto).

Oni K. o., ki bi se zanimali za to, lahko zahtevajo, da se jim pošlje tak vzorec brezplačno na vpogled.

Istočasno opozarjamo naše tovariše invalide, ki so prosili za nove železniške legitimacije, ali za podaljšanje starih za to leto, pred 1. majem t. l., da lahko pridejo ponje, ker 'so nam tukaj le v napotje.

Končno opozarjamo naše članstvo, da kdor ne bo poravnal članarine in naročnine za list najkasneje do 15. junija t. l., mu bomo primorani ustaviti list in ga črtati iz evidence. Za eventualne posledice bo pa dotični sam odgovoren. Toliko ne znanje.

K. o. U. V. I., Ptuj.

V Brežicah se je vršil občni zbor dne 10. marca t. l. ob 9. uri v gostilni pri Štirnu. Pol ure kasneje ga je otvoril predsednik tov. Potisk, ki je omenjal, da mora imeti članstvo več zavednosti, ker se bo v kratkem ravno po delu organizacije na novo odločila usoda vojnih žrtev.

Tajnik tov. Ravnik poda poročilo o dopisih in sejah, potem pa pojasni v kakšnem stanju so spremembe invalidskega zakona; o graditvi invalidskega doma v Beogradu, o spremembi pravil in drugih vprašanjih.

Tov. Ilovar je podal blagajniško poročilo.

Organizacija šteje 74 članov in članic, ker pa je nekaj nerednih, poziva dotične, da poravnajo članarino in naročnino.

Po poročilu tov. Kukavice za nadzorni odbor in po absolutoriju je bil izvoljen odbor: tov. Potisk, Ravnik, Ravnik, Ilovar, Novak, Žerjav; namestnika Šauer in Bratanič; nadzorni odbor: tov. Perkman, Kukavica, Kosce; namestnika Vimpolšek in Vučajnik.

Zdravljenje v toplicah

Po razpisu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje od dne 18. aprila 1935, št. št. 20855 se bo tudi letos vršilo kopališko zdravljenje vojnih invalidov po načinu, ki je veljal že v prejšnjih letih.

Pravico do brezplačnega kopališkega zdravljenja imajo samo osebni vojni invalidi, do vključno čina narednika in sicer:

1. vsi vojni invalidi za vse rane in poškodbe, zaradi katerih so bili priznani za vojne invalide, kakor tudi za poznejše komplikacije, ki bi se pojavile kot njih posledice;

2. vojni invalidi I., II., III., IV., V. in VI. skupine tudi za one bolezni, ki so jih dobili tekom življenja.

V tem primeru se razume seveda samo one bolezni, za katerih zdravljenje so terminalne kopeli koristne.

Vojni invalidi, ki hočejo izkoristiti to ugodnost, morajo pristojni politični upravi (sreskemu načelstvu ali sreski izpostavi) odnosno mestnemu poglavarstvu predložiti nekoljkovano prošnjo ter prošnji priključiti naslednje priloge:

a) Overjen prepis rešenja viš. invalidskega sodišča, da jim je prisojena invalidnina po invalidskem zakonu od dne 4. julija 1929. Če takega rešenja še nimajo, morajo predložiti potrdilo Dravske finančne direkcije, da niso reducirani in še prejemajo invalidnino.

b) Vojni invalidi, ki ne prejemajo invalidnine zaradi previsokih davkov (§ 99. invalidskega zakona), morajo

predložiti potrdilo finančne direkcije, da jim je invalidnina ustavljena samo zaradi previsokih davkov.

c) Vojni invalidi, ki niso prevedeni po odredbah novega invalidskega zakona, toda imajo pravico do brezplačnega zdravljenja po § 113. tega zakona, morajo predložiti overjen prepis sodnega sklepa o prevedbi po odredbah invalidskega zakona iz leta 1925.

č) Vojni invalidi VII., VIII. in IX. skupine ter vojni invalidi, navedeni v predhodnem odstavku, morajo razen že navedenih listin predložiti še overjen prepis invalidskega uverjenja o zadnjem zdravniškem pregledu, iz katerega je razvidna diagnoza in stopnje nesposobnosti.

Pristojna politična uprava je dolžna, da prosilca takoj po prejemu prošnje, opremljene s spredaj navedenimi dokumenti, predstavi državnemu ali samoupravnemu zdravniku prosičevega stalnega bivališča, kateri ga mora pregledati in oddati potrdilo o pregledu s svojim mnenjem, če je prosilec v resnici zdravljenja potreben in kje. Zdravnik mora uvaževati točko 1) in 2) tega razpisa. Povod oddaje mnenja, kam naj se invalid pošlje na zdravljenje, se naj uvažuje, da se bo kopališko zdravljenje vršilo predvsem v invalidskem domu v Toplicah pri Novem mestu, v drugih kopališčih pa le tedaj, če bo za to dovolj sredstev na razpolago.

Politična oblast je dolžna, da vse prošnje, za katere je zdravnik oddal mnenje, da je zdravljenje potrebno, nemudoma dostavi kraljevski banski upravi, ki bo izdala ustrezno rešenje.

Vse prošnje po tem razpisu je smatrati za zelo nujne (glej § 97 invalidskega zakona). Kopališko zdravljenje se bo namreč predvidno pričelo že začetkom meseca julija in končalo koncem avgusta, zato se prekasno predloženih prošenj ne bi moglo obravnavati v letošnjem letu. Na nujnost je treba županstva še posebej opozoriti, kakor tudi na to, da je treba prednji razpis priobčiti prav vsem invalidom.

Začetek zdravljenja se bo razen tega objavil še v dnevnikih.

ZDRAVLJENJE OFICIRJEV.

Iz kabineta ministrstva socialne politike in narodnega zdravja smo dobili sledeči dopis:

»Minister socialne politike in narodnega zdravja g. Drago Marušič je odobril za one oficirje-invalide, ki bi se imeli lečiti v kopališčih, podporo v znesku 300.000 Din. Člani udruženja, ki reflektirajo na podporo iz te vsote, naj se prijavijo ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja in naj predložijo prepis invalidskega uverjenja, zdravniško spričevalo ter poročni in samski list.«

VAŽNE TEKOČE ZADEVE.

Po sklepu zadnjega Oblastnega občnega zbora odpravlja posebno notico, pod katero bomo prinašali v naprej vse važne zadeve.

1. Radi kinokoncesij se je vršila dne 28. t. m. pred okrožnim sodiščem prizivna razprava, o kateri bo senat izdal pismeno sodbo.

2. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je odredilo, da bo v bodoče božične in velikonočne podpore samo razdeljevalo med Oblastne odbore po številu siromašnega članstva. Razdeljeni pripadki pa se bodo pošiljali potem preko Središnjega odbora. Oblastni odbor je za bodoče prejel poziv za sestavo predlogov ministrstvu, za kar bo po sklepu prihodnje Oblastne seje sledila okrožnica vsem Krajevnim odborom z natančnimi navodili.

3. Glede sprememb invalidskega zakona ni nič novega. Izgleda, da čaka zadeva bodoče narodne skupščine.

4. Pretekli teden sta bila v Ljubljani na željo Oblastnega odbora tov. predsednik Božidar Nedić in Milutin Mrvaljević iz Beograda, s katerima so se vršile na raznih mestih različne važne intervencije.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan, Kolodvorska ul. 35. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. Predstavnk za tiskarno: Albert Kolman.